

Azərbaycan Respublikası adından Q Ə T N A M Ə

İş № 2(103)-XXXX/XXXX

XXXX-cu il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki kollegiyası

Hakimlər – Şərafət Asif qızı Məmmədovanın sədrliyi və məruzəsi ilə,
Vüqar Təvəkgül oğlu Həsənov və Namiq Şamil oğlu Cəfərovdan ibarət tərkibdə,
Azər Aydın oğlu Mövlayevin katibliyi ilə,
İddiaçı XXXXoğlunun iştirakları ilə,

Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli, 2(002)-XXXX/XXXX sayılı qətnaməsindən iddiaçı tərəfindən verilmiş apellyasiya şikayətinə əsasən mülki işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında, açıq məhkəmə iclasında baxaraq,

m ü ə y ə n e t d i:

İddiaçı XXXXoğlu cavabdeh XXXX ASC-yə qarşı məhkəmədə iddia qaldıraraq çəkdiyi mənəvi əzabın dəyəri olan 5000 manat pul məbləğinin cavabdehdən onun xeyrinə tutulması və yaranmış 120 manat məbləğində borcun ləğv olunması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

İddia tələbi onunla əsaslandırılmışdır ki, o, XXXX-ci il tarixdən (təqaüdə çıxdığı gündən) Qusar rayonu Düztahir kəndində yaşayır. Ona məxsus Qaradağ rayonu, XXXX sayılı mənzili beş otaqdan ibarət olmaqla mənzidə oğlu XXXXoğlu öz ailəsi ilə birlikdə yaşayır. Həmin mənzil sudan istifadəyə görə "SMART" tipli sayğacla təmin edilmişdir. XXXX ayında Qaradağ rayonu Su idarəsinin işçiləri onun ailə üzvlərinə heç bir xəbərdarlıq etmədən su xətti kəsilərək saygacı aparmışlar. Səbəbi də içində 312 kub.metr su olması olmuşdur. Belə ki, oğlu xarici şirkətdə işləyir, o özü isə Qusar rayonu Düztahir kəndində qalır. Oğlunun ailəsi bir həftə susuz qalmaqla, uzun şikayətlərdən sonra onların suyu bərpa edilmiş və XXXX-ci il tarixində 312 kub metr su yeni quraşdırılmış saygaca SMART kart vasitəsilə köçürülmüşdür. Saygacda 320 kub.metr su olduğundan XXXX-ci ildə heç bir ödəniş edilməmişdir. XXXX-də 20 manat, may ayının 9-da 20 manat və avqust ayının 10-da 25 manat məbləğində su SMART kart vasitəsilə saygaca əlavə edilmişdir. 2018-ci ilin noyabr ayının 8-də yenə də xəbərdarlıq edilmədən su xətti kəsilmişdir. Bu səbəbdən də ailələri üç gün susuz qalmışdır. Halbuki, ödəniş qəbzində göstərilir ki, son ödəmə tarixi XXXX-ci il kimi qeyd edilmişdir. Onlar Qaradağ rayon su idarəsinə getdikdən sonra su xətti bərpa olunmuşdur. Lakin noyabr ayının 16-da su xətti yenidən kəsilmişdir. Odur ki, çəkdiyi mənəvi əzabın dəyəri olan 5000 manat pul məbləğinin cavabdehdən onun xeyrinə tutulması və yaranmış 120 manat məbləğində borcun ləğv olunması barədə qətnamə qəbul

edilməsini xahiş etmişdir.

Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli, 2(002)-XXXX/XXXXsaylı qətnaməsi ilə iddia tələbi qismən təmin edilərək, XXXX ASC tərəfindən Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, XXXX saylı mənzilinə hesablanmış 120 manat məbləğində borcun ləğv edilməsi, iddia tələbinin qalan hissədə təmin edilməməsi qət edilmişdir.

Həmin qətnamədən iddiaçı apellyasiya şikayəti verərək, qətnamənin ləğv edilməsi və iddianın təmin edilməsi barədə yeni qətnamənin qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

İddiaçı apellyasiya şikayətini iddia tələbinin dəlilləri ilə əsaslandırmışdır.

Məhkəmə kollegiyasının iclasında iddiaçı apellyasiya şikayətini müdafiə edərək, onun dəlillərinə uyğun izahat vermiş və şikayətin təmin edilməsini xahiş etmişdir.

İş üzrə cavabdeh məhkəmə iclasının vaxtı və yeri barədə lazımi qaydada xəbərdar edilməsinə baxmayaraq, məhkəmə iclasında nüamyəndəsinin iştirakını təmin etməmiş, gəlməməsinin səbəbi barədə məhkəməyə məlumat verilməmişdir. Məhkəmə kollegiyası Mülki Prosesual Məcəllənin 376.2-ci maddəsinə rəhbər tutaraq gəlməyən cavabdehin nüamyəndəsinin iştirakı olmadan işə baxılmasını mümkün hesab etmişdir.

İş materiallarında olan və məhkəmə baxışında tədqiq olunmuş:

Abonent XXXXoğluna aid olan hesab fakturadan görünür ki, Qaradağ rayonu, XXXX ünvanında suya görə son ödəniş XXXX-ci il tarixdə 25 manat olmaqla ödənilmiş və abonentin 120,32 manat yekun ödəniləcək məbləğ qeyd edilmişdir;

Vətəndaşın qeydiyyatda olduğu ünvan barədə elektron arayışdan görünür ki, XXXXoğlu Qusar rayonu Düztahir kəndində qeydiyyatdadır;

Azərbaycan Respublikası Bakı şəhəri icra hakimiyyəti Texniki inventarlaşdırma və mülkiyyət hüquqlarının qeydiyyatı idarəsinin MHI seriyalı 005278 sayılı qeydiyyat vəsiqəsinin surətindən görünür ki, Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, XXXX saylı mənzili XXXXoğlunun adına XXXX-cı ildə xüsusi mülkiyyət kimi qeydiyyatdan keçmişdir.

Mülki Prosesual Məcəllənin 372.1-ci maddəsinə əsasən, apellyasiya instansiyası məhkəməsi tam hüquqlu məhkəmə kimi işə, işdə olan və əlavə təqdim olunmuş sübutlar əsasında mahiyyəti üzrə baxır.

Mülki Prosesual Məcəllənin 372.6-cı maddəsinə görə apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını onun düzünə və ya dolayısı ilə mübahisələndirilən hissəsində, şikayət qərarının ləğv edilməsinə yönəldikdə və ya apellyasiya şikayətində və ona etirazlarda ifadə olunmuş dəlillərə əsasən mübahisənin predmeti bölünməz olduqda işə tam yoxlayır.

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun "Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 372-ci maddəsinin apellyasiya baxışının hədləri barədə müddəalarının həmin Məcəllənin 372.1 və 372.7-ci maddələrinin tələbləri baxımından şərh edilməsinə dair" XXXX-ci il tarixli qərarında göstərilmişdir ki, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 372.1-ci maddəsinə uyğun olaraq apellyasiya instansiyası məhkəməsi həmin Məcəllənin 372.6-cı maddəsində nəzərdə tutulduğu hallarda birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin əsaslılığını mübahisələndirilən hissəsində apellyasiya şikayətinin dəlilləri həcmində yoxlayır. Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 372.1 və 372.7-ci maddələrinə uyğun olaraq apellyasiya instansiyası məhkəməsi maddi hüquq normalarına riayət edilməsini birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin mübahisələndirilən hissəsində yoxlayır. Bu hədlərdə apellyasiya instansiyası məhkəməsi şikayətin hüquqi mövqeyinə aid dəlillərdən asılı deyil və

qətnaməni maddi hüquq normasının pozulması ilə əlaqədar apellyasiya şikayətində göstərilməyən əsaslarla da ləğv edə və dəyişdirə bilər.

Məhkəmə kollegiyası prosesual qanunvericiliyin qeyd olunan müddəasını və onun rəsmi şərhinə dair Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası Məhkəməsi Plenumunun qərarını nəzərə almaqla qeyd edir ki, hazırkı halda apellyasiya baxışının hədlərini qətnamənin mənəvi ziyanın ödənilməsi ilə bağlı iddia tələbinin rədd edilməsinə dair hissəsinin qanuniliyinin və əsaslılığının yoxlanılması təşkil edir. Çünki qətnaməni cavabdeh ümumiyyətlə mübahisələndirməmişdir; iddiaçı isə onun ləğvini xahiş etsə də, şikayətinin məzmunundan və məhkəmə iclasında verdiyi izahatdan bu xahişin mənəvi ziyanın ödənilməsi ilə bağlı iddia tələbinin rədd edilməsinə dair hissəsi ilə məhdudlaşdığı aydın olmaqdadır. Başqa sözlə, iddia tələbinin təmin olunan digər hissəsi apellyasiya baxışının predmeti deyildir.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya şikayətinin dəlillərini bu kontekstdə müzakirə edərək hesab edir ki, şikayət əsassız olduğundan təmin edilməməli, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi mübahisələndirilən hissədə dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Belə ki, iddiaçı mənəvi zərərin yaranması əsası kimi cavabdeh tərəfindən xəbərdarlıq edilmədən su xəttinin kəsilməsi ilə ailəsinin susuz qalması nəticəsində keçirdiyi iztirabları göstərmişdir.

Belə ki, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun "Mənəvi zərərin ödənilməsi barədə qanunvericiliyin məhkəmələr tərəfindən tətbiqi təcrübəsi haqqında" XXXX-ci il tarixli 7 sayılı Qərarının 1-ci bəndində göstərilmişdir ki, «insan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında Konvensiya»nın 41-ci maddəsinə və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin presedentlərinə əsasən mənəvi zərər şəxsə qeyri-əmlak, habelə, əmlak zərəri vurulduqda ödənilə bilər.

Həmin Qərarın 2-ci bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinin, «insan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında Konvensiya»nın müddəaları və Avropa İnsan Hüquqları Məhkəməsinin presedentləri baxımından «mənəvi zərər» anlayışı insanın anadangəlmə və ya qanun əsasında ona mənsub olan şəxsi qeyri-əmlak xarakterli hüquq və azadlıqlarının, habelə, əmlak hüquqlarının pozulması nəticəsində mənəvi sarsıntı və iztirab keçirməsini ifadə edir. Zərərcəkən fiziki şəxsin mənəvi sarsıntı keçirməsi dedikdə ona qarşı törədilən qanunsuz hərəkətin və ya hərəkətsizliyin şüurunda müəyyən mənfi psixi reaksiyaya səbəb olması, iztirab keçirməsi dedikdə isə onun sağlamlığının pozulması nəticəsində fiziki əzab çəkməsi anlaşılır.

4-cü bəndinə əsasən, şəxsə mənəvi zərərin vurulması mənəvi sarsıntı və iztirablara səbəb olan istənilən xarakterli qeyri-hüquqi hərəkət və ya hərəkətsizlikdə (mülki, cinayət, inzibati və s. hüquq pozmalarda) ifadə oluna bilər.

Qeyd edilən Qərarın 8-ci bəndinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin 1097-ci maddəsinə müvafiq olaraq mənəvi zərərin ödənilməsi barədə iddia o hallarda təmin edilə bilər ki, iddiaçının fiziki və mənəvi sarsıntılar keçirməsi, bunların cavabdehin qanunsuz hərəkəti və ya hərəkətsizliyi nəticəsində baş verməsi, qanunsuz hərəkət və hərəkətsizliklə mənəvi zərər arasında səbəbli əlaqənin olması və zərərvuran şəxsin təqsiri müəyyən edilmiş olsun. Məhkəmə mənəvi zərərin ödənilməsi barədə tələblərə baxdıqda məsuliyyətin yaranması əsaslarını müəyyən etməklə bərabər zərərcəkənin mənəvi sarsıntı və iztirablara məruz qalmasının nədə ifadə olunmasını, bunların hansı şəraitdə və hansı hərəkət (hərəkətsizlik) nəticəsində baş verməsini, zərərvuran şəxsin təqsirini, zərərcəkən şəxsin hansı mənəvi sarsıntı və iztirablar keçirməsini, zərərcəkənin

bunları hansı məbləğdə və sair maddi formada qiymətləndirməsini aydınlaşdırmağa borcludur.

Kollegiya qeyd edilənlər baxımından bildirir ki, iddiaçı mənəvi sarsıntı və iztirablara məruz qalmasının nədə ifadə olunmasını göstərə bilməmişdir.

Göründüyü kimi, iddia ərizəsinin mənəvi ziyanın ödənilməsinə dair hissəsinin təmin edilməsi üçün əsaslar müəyyən edilməmiş, iddiaçının apellyasiya şikayətinin dəlilləri isə formal mülahizələrdən ibarət olmuşdur.

Qeyd edilənlər baxımından kollegiya iddiaçının apellyasiya şikayətinin dəlillərini əsassız hesab edərək, belə qənaətə gəlir ki, bu dəlillər birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin ləğvi və yaxud dəyişdirilməsi üçün əsas deyildir.

Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 385.2-ci maddəsinə əsasən birinci instansiya məhkəməsinin faktlar nöqtəyi-nəzərindən qanuni və əsaslı olan və mahiyyəti üzrə düzgün olan qətnaməsi yalnız formal mülahizələrə görə ləğv edilə bilməz.

Odur ki, Kollegiya Mülki Prosesual Məcəllənin 384.0.1-ci maddəsində təsbit olunmuş səlahiyyətinə əsaslanaraq hesab edir ki, apellyasiya şikayəti təmin olunmamalı və birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Şərh edilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin 382, 384.0.1, 392, 402, 405-ci maddələrinin tələblərini rəhbər tutaraq məhkəmə kollegiyası

qət etdi:

Apellyasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı şəhəri Qaradağ Rayon Məhkəməsinin XXXX-cu il tarixli, 2(002)-XXXX/XXXX sayılı qətnaməsi iddiaçıya münasibətdə mübahisələndirilən hissədə dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qətnamədən, qətnamə işdə iştirak edən şəxslərə rəsmi qaydada verildiyi gündən etibarən, 2 ay müddətində, Bakı Apellyasiya Məhkəməsi vasitəsilə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyasına kassasiya şikayəti verilə bilər.